

Projekt: *Predškolskim odgojem do potpune integracije*

Predškolskim odgojem do potpune integracije projekt je Međimurske županije i Fonda za obrazovanje Roma (REF). Projekt *Predškolskim odgojem do potpune integracije* započeo je 15. rujna 2011. godine na području Međimurske županije i trajao je do 30. lipnja 2012. godine.

Svrha je projekta *Predškolskim odgojem do potpune integracije* uključiti djecu romske nacionalne manjine u šire društvo od najranije dobi i to kroz program predškole što je istovremeno priprema za ulaz u osnovnoškolsko obrazovanje. Program predškole organiziran je pri pet osnovnih škola i jednom dječjem vrtiću na području Međimurske županije tijekom trajanja *Projekta*.

Glavni cilj *Projekta* je stvaranje održivih uvjeta za potpunu integraciju djece romske nacionalne manjine u osnovnoškolsko obrazovanje na području Međimurske županije kroz dugoročan i sustavan pristup predškolskom i osnovnoškolskom obrazovanju.

Specifični ciljevi su:

- usvajanje radnih i higijenskih navika kroz program predškole,
- osposobljavanje romske djece za primjerenu uporabu hrvatskoga standardnoga jezika u govoru, čitanju i pisanju,
- omogućavanje ravnopravne komunikacije i stjecanje znanja u procesu učenja u osnovnoj i srednjoj školi,
- socijalizacija i postupna integracija u širu društvenu zajednicu.

Uloga Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja u projektu *Predškolskim odgojem do potpune integracije*.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja uključen je u Projekt od strane Međimurske županije s ciljem vanjske procjene elemenata programa predškole. U tu svrhu formiran je stručni tim Centra koji je terenskim istraživanjem proveo dvije vanjske procjene programa predškole.

Sukladno ulozi i zaduženjima u okviru Projekta Centar je proveo inicijalnu vanjsku procjenu programa predškole na početku projekta, odnosno u listopadu 2011. godine i završnu vanjsku procjenu programa predškole pri kraju projekta, odnosno u svibnju 2012. godine.

Cilj inicijalne procjene bio je ispitati elemente kvalitete programa *Predškolskim odgojem do potpune integracije*. S ciljem utvrđivanja trenutnog stanja i unapređenja programa predškole provedeno je inicijalno vanjsko vrednovanje kvalitete programa. Cilj istraživanja bio je utvrditi trenutno stanje unutar pojedinih elemenata programa te ponuditi smjernice za nadopunu i unapređenje kvalitete programa predškole. Kako bi se stekao uvid u inicijalno stanje u istraživanje su uključeni polaznici programa i sve strukture koje su sudjelovale u realizaciji programa (polaznici programa, odgojitelji, stručni suradnici i romski pomagači).

Završna procjena provedena je u cilju provjere kvalitete pojedinih elemenata programa predškole. Isto tako cilj je završne procjene utvrđivanje poznavanja i korištenja hrvatskoga jezika pri kraju polaznja programa predškole. Završno istraživanje se provelo s pojedinim skupinama ispitanika: polaznici programa, odgojitelji, stručni suradnici i romski pomagači.

ZAKLJUČCI NA OSNOVU INICIJALNE I ZAVRŠNE PROCJENE ELEMENATA PROGRAMA PREDŠKOLE:

U svim ustanovama u kojima se provodi program predškole zapaža se znatni napredak djece na području jezika, higijenskih navika i socijalizacije s iznimkom nekoliko slučajeva iz obitelji teškog socioekonomskog statusa te djece s određenim poteškoćama. Primjećuje se značajno bolja reprodukcija materijala na hrvatskom jeziku u trenutku završne procjene u odnosu na inicijalnu procjenu. Važno je naglasiti da u završnoj procjeni polaznici razumiju upute te se procjena provela bez prisutnosti romskoga pomagača, za razliku od inicijalne procjene gdje je romski pomagač bio kontinuirano prisutan.

PREPORUKE NACIONALNOG CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA:

- značajna je dobrobit predškole za djecu, obitelj i lokalnu zajednicu zbog čega je potrebno nastaviti s provođenjem programa
- potrebno je produžiti trajanje programa predškole kako bi se osigurala što kvalitetnija prilagodba djeteta u odgojno obrazovni sustav
- ranije uključivanje polaznika u program predškole
- svu djecu koja polaze program predškole, a obuhvaćena su ovom procjenom nastaviti pratiti u daljnjem radu i napredovanju kroz osnovnoškolsko obrazovanje
- školama je potrebno pružiti podršku u ostvarivanju programa predškole
- nastaviti vrednovati program, motivirati i poticati škole na poboljšanje

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

- školama potrebno pružiti materijalno- tehničku podršku
- školama je potrebna stručna podrška u obliku:
 - stručnog usavršavanja odgojitelja, romskih pomagača, stručnih suradnika, ravnatelja, nastavnika edukacije roditelja
 - radionica s primjerima dobre prakse
 - međusobnog povezivanja škola s programom predškole
 - međusobnog povezivanja škola s polaznicima nacionalnih manjina
 - povezivanja škola s Učiteljskim fakultetom i stručnjacima u području